

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 420/2016-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2017 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ondrejom Krempaským, Račianska 66, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 84/2013 z 20. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 84/2013 z 20. novembra 2014 porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 84/2013 z 20. novembra 2014 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 296,44 € (slovom dvestodevät'desiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. Ondreja Kremaského, Račianska 66, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti [REDAKOVANÉ] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Sžf 84/2013 z 20. novembra 2014.

1. Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozhodnutím Colného úradu Prešov (ďalej len „colný úrad“ alebo „správca dane“) č. 3719/2009-6291 z 22. januára 2009 bol podľa § 14a ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZSDP“) sťažovateľovi zabezpečený tovar (1935,70 kg tabaku). Na základe odvolania sťažovateľa Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky rozhodnutím č. 10945/2009 z 21. septembra 2009 prvostupňové rozhodnutie colného úradu potvrdilo.

Následne colný úrad rozhodnutím č. 33353/2011-6291 z 27. decembra 2011 rozhodol podľa § 14a ods. 3 ZSDP o prepadnutí zabezpečeného tovaru v prospech štátu, pretože

sťažovateľ „neodstránil(a) pochybnosti, ktoré viedli k vydaniu rozhodnutia o zabezpečení...“. Po vykonanom dokazovaní colný úrad vyhodnotil, že subjekty, ktoré tovar sťažovateľovi mali dodať, buď neexistujú (██████████), alebo s takým tovarom nikdy neobchodovali [██████████, ██████████] (ďalej len ██████████). Expertíza odobraných vzoriek podľa colného úradu preukázala, že tieto „neobsahujú prímеси netabakového charakteru (denaturačné látky)“, a preto nespĺňajú podmienku oslobodenia od spotrebnej dane z tabakových výrobkov. Na základe odvolania sťažovateľa Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“ alebo „žalovaný“) rozhodnutím č. 1030502/321009/2012/Ci z 26. apríla 2012 prvostupňové rozhodnutie colného úradu potvrdilo.

Sťažovateľ sa žalobou podanou podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) domáhal preskúmania zákonnosti potvrdzujúceho rozhodnutia finančného riaditeľstva. Namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu v dôsledku nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, čo konkretizoval tvrdením o predložení faktúr vystavených dodávateľom ██████████, ██████████ (ďalej len ██████████). Podľa názoru sťažovateľa sa „žalovaný... nezaoberal základnou relevantnou skutočnosťou, či tieto daňové doklady... skutočne preukazujú realizáciu zdaniteľných obchodov, čo mohol vykonať iba tak, že colný úrad preverí v účtovníctve žalobcu, či došlo k zaiúčtovaniu faktúr o zdaniteľných obchodoch so spoločnosťou ██████████ čím by bola potvrdená existencia zdaniteľných obchodov a bolo by potvrdené riadne nadobudnutie tovaru žalobcom... Nevykonaním takejto kontroly... došlo zo strany žalovaného k nedostatočne zistenému stavu veci a porušeniu ustanovení § 3 ods. 1 v spojení s § 24 ods. 2 daňového poriadku...“. Podľa sťažovateľa „je na prvý pohľad zrejmý nepomer medzi závažnosťou a vypovedacou hodnotou dôkazu, faktúry vystavenej spoločnosťou ██████████...“ a „nikým a ničím neovereným tvrdením spoločnosti ██████████, ktorý nemôže ovplyvniť, ani vyvrátiť záver o existencii zdaniteľného plnenia“.

Vyjadrenie spoločnosti ██████████ sťažovateľ v žalobe atakoval aj z hľadiska zákonnosti tohto dôkazu, pretože «bol obstaraný účelovo, s cieľom použiť tento „listinný dôkaz“

v konaní s odvolateľom bez toho, aby sa k nemu mohol vyjadriť prípadne navrhnúť ďalšie dôkazy. Pretože, ak Colný úrad Prešov vykonal dokazovanie Zápisnicou so zaznamenaným vyjadrením konateľa spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], bol žalovaný povinný tento dôkaz „sprístupniť“ účastníkovi konania, aby sa oboznámil s jeho obsahom a prípade navrhol vykonanie ďalších dôkazov... ».

V žalobe sťažovateľ namietal i tvrdenú skutočnosť, že colný úrad vo svojom rozhodnutí konštatoval, že „výsledkami analýz CL boli posudzované vzorky tabaku s evidenčným číslom 6291-08-02-23 až 6291-08-02-26) z čoho vyplýva, že tabak v 20-tich čiernych igelitových vreciach a 4 kartónových papierových krabiciach voľne ložený o celkovej váhe 628,8 kg má spĺňať parametre pre PpKN 241010. Zároveň však v súvisiacom rozhodnutí o prepadnutí 1935,70 kg tabaku zn. 3385/2011-6291 zo dňa 25.12.2011 pre sadzobné zatriedenie vychádza zo vzoriek 6291-08-02-25 a 6291-08-02-26.

Žalobcovi nie je zrejmé komu, kedy, kým, z akého tovaru a z akého množstva boli odobraté vzorky tabaku. Ak z tabaku v 20-tich igelitových vreciach a 4 krabiciach o celkovej váhe 628,8 kg boli odobraté vzorky koncových čísel 23 až 26, ako mohli byť z tabaku v kartónových krabiciach o hmotnosti 1935,70 kg odobraté vzorky koncových čísel 25 a 26?“. V súvislosti s tým sťažovateľ na inom mieste žaloby namietal, že pri odbere vzoriek na účel výkonu analýzy nebol prítomný, a teda mu nebola daná k dispozícii príslušná vzorka z tovaru pre potreby jeho vlastných analýz.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 3 S 55/2012-53 z 30. mája 2013 zrušil odvolacie rozhodnutie finančného riaditeľstva v spojení s prvostupňovým rozhodnutím colného úradu z 27. decembra 2011 a vec vrátil finančnému riaditeľstvu na ďalšie konanie. Dospel k záveru, že „rozhodnutie o zabezpečení tovaru... musí byť formulované tak, aby majiteľ alebo držiteľ tovaru vedel, prečo bol tovar zabezpečený a aké pochybnosti má odstrániť.

V rozhodnutí Colného úradu Prešov zo dňa 22.1.2009... ani v rozhodnutí právneho predchodcu žalovaného zo dňa 21.9.2009... ktorým rozhodol o odvolaní žalobcu tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdil, pochybnosti ktoré má žalobca odstrániť uvedené neboli.“.

Krajský súd konštatoval aj porušenie „zásady spravodlivého procesu, ak správne orgány neumožnili žalobcovi vyjadriť sa k všetkým podkladom a zisteniam, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutí vrátane výsledkov dokazovania... a oboznámiť sa s výsledkami expertíz z odobraných vzoriek, čím mu odňali právo zakotvené v § 15 ods. 5 písmena d), f) zákona...“.

Finančné riaditeľstvo podalo proti rozsudku krajského súdu odvolanie. Podľa jeho názoru z § 14a ZSDP „nevyplýva, že by mal správca dane poučovať účastníka konania, že by mal odstrániť pochybnosti vedúce k zabezpečeniu tovaru, resp. aké konkrétne pochybnosti odstrániť“. Zdôraznilo, že „v rozhodnutí colného úradu o zabezpečení tovaru... zreteľne skutkovo aj právne sú vymedzené dôvody, pre ktoré colný úrad pristúpil k zabezpečeniu tabaku...“. V nadväznosti na to pripomenulo, že „predmetom súdneho konania... nebolo rozhodnutie žalovaného... potvrdzujúce prvostupňové rozhodnutie colného úradu... o zabezpečení tabaku, ktorých údajné nedostatky súd v rozsudku vyčíta“.

Žalovaný namietal neaplikovateľnosť § 15 ods. 2 ZSDP na dokazovanie v žalovanom konaní, pretože toto ustanovenie je „výlučne koncipované pre účely výkonu daňovej kontroly...“. Kritizoval, že „súd dáva v rozsudku do rovnice neoboznámenie žalobcu s výsledkami dokazovania = neumožnenie sa vyjadriť... k daným skutočnostiam = nedostatočne zistený skutkový stav veci...“.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Sžf 84/2013 z 20. novembra 2014 rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. Dospel k záveru, že žalovaný „správne namieta nesprávnosť postupu krajského súdu, ktorý skúmal aj rozhodnutie... ktorým bol zaistený tabak o celkovej hmotnosti 1935,70 kg. Krajský súd túto skutočnosť, zákonnosť a vecnú správnosť právoplatného rozhodnutia o zaistení tovaru však už v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia o prepadnutí tovaru preskúmať nemohol. O takýto prieskum rozhodnutia o zaistení tovaru mohol požiadať žalobca v prekluzívnej dvojmesačnej lehote od právoplatnosti rozhodnutia o zaistení tovaru...“.

Najvyšší súd vyhodnotil, že „správne orgány oboch stupňov... právne závery rozhodnutia podložili konkrétnymi dôkazmi. Výpovedná hodnota dokladov predložených žalobcom bola spochybnená, preto v konaní neunesol dôkazné bremeno... Dôkazná povinnosť nie je na správcovi dane, ani na žalovanom, ale na žalobcovi. Colné orgány spochybnili dodanie tovaru daňovými subjektmi [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Na preukázanie tvrdení žalobcu nestačí len preukázanie samotného daňového dokladu ako takého, ale aj reálne dodanie parametricky zhodného tabaku. Dokazovanie zo strany colného úradu slúži až na následnú verifikáciu skutočností a dokladov predkladaných daňovým subjektom.“. Napokon najvyšší súd uzavrel, že „vierohodnosť, správnosť a úplnosť dokladov predložených žalobcom bola spochybnená a vyvrátená, pretože subjekty uvedené na dokladoch predmetný zaistený tabak nedodali“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ kritizuje právny názor najvyššieho súdu poukazujúci na skutočnosť, že žalobou nenapadol rozhodnutie colného riaditeľstva potvrdzujúce zabezpečenie sporného tovaru. Sťažovateľ namieta, že stabilná súdna judikatúra zastáva názor, podľa ktorého je rozhodnutie o zabezpečení tovaru ako rozhodnutie predbežnej povahy podľa § 248 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku zo súdneho prieskumu vylúčené.

Záver najvyššieho súdu o spochybnení výpovednej hodnoty dokladov predložených sťažovateľom nemá podľa sťažovateľa „oporu ani v obsahu spisu, ani v právnych predpisoch... sťažovateľ nebol v právnom vzťahu s obchodnou spoločnosťou [REDACTED]. Obchodná spoločnosť [REDACTED] nemohla dodať tovar sťažovateľovi, keď s ním nebola v obchodnom vzťahu. Tento záver ani nevyplýva, z rozhodnutí správnych orgánov. Správne orgány nemohli vyvrátiť pravosť dokladov faktúry od obchodnej spoločnosti [REDACTED], tak použili účelovo výpoveď konateľa obchodnej spoločnosti [REDACTED], ktorý vypovedal k tomu, či holandský tabak je jeho výrobok. Táto svedecká výpoveď ani len nepriamo nepreukazovala, či obchodná spoločnosť [REDACTED] dodala alebo nedodala tovar sťažovateľovi...“. Aj hodnotenia dodávok od českého dodávateľa [REDACTED]) sťažovateľ rozporuje. Uvádza, že „vo vzťahu k tomuto daňovému subjektu bolo

zistené len to, že nie je zaevidovaný v nejakej evidencii v ČR. To však ešte nevyvracia fakt, že tento subjekt dodal tovar sťažovateľovi.“

Sťažovateľ citujúc vybrané základné zásady daňového konania kritizuje „taký výklad, ktorý pripustí vykonanie dokazovania správnym orgánom bez toho, aby bol o tom informovaný účastník konania a je len vecou účastníka konania, či pôjde alebo nepôjde nazrieť do spisu. Účelom zákona určite nebolo to, aby správne orgány dobehli účastníka konania... Správne orgány vykonávajú dokazovanie a preto, ak spochybnia nejaký dôkaz predložený účastníkom konania, tak musia toto svoje tvrdenie, tento svoj záver, preukázať. Ak tvrdia, že na základe faktúry sa neuskutočnilo dodanie, tak toto tvrdenie musia mať podložené. Opačný záver by znamenal, že účastník konania nikdy nemôže preukázať svoje tvrdenie, resp. faktúra nie je žiadnym dôkazom.“

K posúdeniu rozdelenia dôkazného bremena najvyšším súdom ešte sťažovateľ zdôrazňuje, že „nadobudol tovar pred tým, ako bola vykonaná kontrola správnymi orgánmi. Sťažovateľ k tovaru, ktorý mu bol zabezpečený a ktorý následne bol vyslovený za prepadnutý, predložil faktúry, ktoré preukazovali nakúpené množstvá od dvoch predávajúcich. V prípade obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], správne orgány nedokázali vykonať daňovú kontrolu a teda, nevedeli a ani nevyvrátili jej pravosť. Dôkazné bremeno podľa Najvyššieho súdu je na strane sťažovateľa, pretože správnymi orgánmi tvrdené skutočnosti nie je možné preukázať. Sťažovateľ nedostal odpoveď na otázku z akého dôvodu zánik spoločnosti a neexistencia účtovníctva tejto spoločnosti, dôkazne zaťažuje sťažovateľa. Je nelogické pri posudzovaní reálnosti obchodu, vychádzať z výpovede konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ], pretože sťažovateľ nenakúpil tabak od neho, ale od obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Výpoveď konateľa nebola konfrontovaná so žiadnym dôkazom, s jeho výpoveďou nebol sťažovateľ oboznámený...“

Sťažovateľ cituje ustálenú judikatúru ústavného súdu o požiadavkách na kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia a tvrdí, že „rozsudok Najvyššieho súdu nekorešponduje s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu...“

2. Ústavný súd podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 420/2016-13 z 28. júna 2016 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

3. Následne ústavný súd 31. augusta 2016 vyzval najvyšší súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke sťažnosti, na zaslanie dotknutého súdneho spisu a na podanie stanoviska k možnému upusteniu od ústneho pojednávania vo veci.

4. Ústavnému súdu bolo 16. septembra 2016 doručené vyjadrenie najvyššieho súdu, v ktorom súhlasil s upustením od ústneho pojednávania o sťažnosti. Pokiaľ ide o vecnú stránku sťažnosti, uviedol, že *„dňa 15.02.2008 Colný úrad Prešov, vykonal prehliadku garáže č. [REDAKOVANÉ] stojacej na parc. č. [REDAKOVANÉ] k. ú. [REDAKOVANÉ], ktorú mal žalobca prenajatú od [REDAKOVANÉ] a v ktorej sa nachádzali spotrebiteľské balenia tabaku voľne loženého v kartónových krabiciach o celkovej hmotnosti 1935,70 kg. Žalobca na preukázanie pôvodu a spôsobu nadobudnutia predmetných balení predložil faktúry od spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] ČR, dodacie listy... Zaistený bol tabak a to holandská tabaková zmes v malých spotrebiteľských baleniach o váhe 13,5 kg, tabak rezaný neoznačený o hmotnosti 260,2 kg (20 kartónov), tabak rezaný voľne ložený 122,0 kg (päť kartónov), tabak rezaný v 11 veľkých kartónových krabiciach o hmotnosti 1540 kg. Dotazom u spoločnosti [REDAKOVANÉ] bolo zistené, že tabak Holandská tabaková zmes nepochádza a ide o falzifikáty. Na ostatný tabak boli predložené doklady s tým, že ide o priemyselný tabak, ktorý nepodlieha spotrebnej dani. A doklady od p. [REDAKOVANÉ] neboli pravdivé a išlo o fiktívne doklady. Analýzou neoznačeného tabaku bolo preukázané, že tabak obsahuje denaturačné látky a ide o tabak zatriedený do položky 240310 HS, tabak na fajčenie. Na základe toho bolo preukázané, že predložené doklady sa nemôžu vzťahovať k zaistenému tovaru a preto vydal rozhodnutie o prepadnutí tovaru podľa § 14a ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb.*

Žalovaný napadnuté rozhodnutie o prepadnutí tabaku svojim rozhodnutím... zo dňa 26. apríla 2012 potvrdil, pričom sa zaoberal námietkami žalobcu a dospel k rovnakým

zisteniam ako Colný úrad v Prešove v rozhodnutí... zo dňa 27. decembra 2011... teda že žalobca nevyvrátil pochybnosti správneho orgánu o nadobudnutí tabaku a nepreukázal žiadnym iným spôsobom jeho nadobudnutie.“.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že krajský súd „skúmal aj rozhodnutie Colného úradu Prešov... ktorým bol zaistený tabak o celkovej hmotnosti 1935,70 kg. Krajský súd túto skutočnosť, zákonnosť a vecnú správnosť právoplatného rozhodnutia o zaistení tovaru však už v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia o prepadnutí tovaru preskúmať nemohol. O takýto prieskum rozhodnutia o zaistení tovaru mohol požiadať žalobca v prekluzívnej dvojmesačnej lehote od právoplatnosti rozhodnutia o zaistení tovaru... čo však v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o prepadnutí tovaru nebolo preukázané.“.

Najvyšší súd je presvedčený, že v sťažovateľovej veci konajúce správne orgány „neopreli svoje rozhodnutie na nepodložených domnienkach, ale právne závery rozhodnutia podložil konkrétnymi dôkazmi. Výpovedná hodnota dokladov predložených žalobcom bola spochybnená, preto v konaní neuniesol dôkazné bremeno (§ 29 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb.). Dôkazná povinnosť nie je na správcovi dane, ani na žalovanom, ale na žalobcovi. Colné orgány spochybnili dodanie tovaru daňovými subjektmi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Na preukázanie tvrdení žalobcu nestačí len preukázanie samotného daňového dokladu ako takého, ale aj reálne dodanie parametricky zhodného tabaku. Dokazovanie slúži až na následnú verifikáciu skutočností a dokladov predkladaných daňovým subjektom.“.

Napokon najvyšší súd poukazuje na právoplatnosť zabezpečenia sporného tovaru a na fakt, že ho sťažovateľ neatakoval žalobou v správnom súdnictve, uzatvára, že „musel... vychádzať zo skutočnosti, že zabezpečený tovar nemal preukázaný hodnoverným spôsobom pôvod jeho nadobudnutia a rozhodnutie o prepadnutí takto zabezpečeného tovaru muselo byť colným úradom vydané, nakoľko žalobcovi márne uplynula lehota na preukázanie spôsobu jeho nadobudnutia hodnoverným spôsobom. Následne potom colným orgánom

neostávalo nič iné len rozhodnúť o prepadnutí zabezpečeného tabaku tak, ako bolo uvedené v preskúmanom rozhodnutí.“

Najvyšší súd zastáva názor, že *„sťažnosť žalobcu je neopodstatnená a jeho práva... porušené neboli“*.

5. Ústavný súd zaslal vyjadrenie najvyššieho súdu 21. septembra 2016 právnenému zástupcovi sťažovateľa s poukazom na možnosť zaujatia stanoviska k nemu.

6. Sťažovateľ v stanovisku doručenom ústavnému súdu 18. októbra 2016 k názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého sa mohol žalobou v správnom súdnictve domáhať preskúmania rozhodnutia o zabezpečení tovaru, uvádza, že *„krajský súd na základe argumentácie Finančného riaditeľstva zastavil konanie vo veci preskúmania rozhodnutia o zaistení tovaru, pretože toto rozhodnutie nie je možné preskúmať. Toto rozhodnutie má povahu preventívnu a má zamedziť nakladaniu s tovarom dovtedy, kým nebudú vyvrátené dôvody, pre ktoré došlo k zabezpečeniu tovaru. Účinky tohto rozhodnutia trvajú až dovtedy, kým nedôjde k zrušeniu alebo k vydaniu rozhodnutia o prepadnutí. Ide teda o rozhodnutie predbežnej povahy, ktoré je možné preskúmať v rámci konania o prepadnutí resp. len v rámci tohto konania. Sťažovateľ je toho názoru, že krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď v rámci preskúmania rozhodnutia o prepadnutí preskúmal aj toto rozhodnutie, z ktorého nebolo zrejmé aké dôkazy má sťažovateľ predložiť. Sťažovateľ preukázateľne predložil listinné dôkazy, preukazujúce pôvod aj spôsob nadobudnutia tovaru, ktoré ukladal zákon.“*

Ďalej sťažovateľ kritizuje, že *«osoby, ktoré vedú účtovníctvo (ako je to v prípade aj sťažovateľa) sa dostávajú do pozície, že ich účtovníctvo je vyhlasované za nedôveryhodné, pretože s odstupom niekoľkých rokov nedokážu preukázať reálne dodanie tovaru. Argumentácia o nepreukázania „reálneho dodania tovaru“ vychádza z toho, že firma od ktorej bol nadobudnutý tovar, neexistuje (zanikla) alebo bola prevedená na bieleho koňa, neexistuje účtovníctvo. Tieto skutočnosti postačujú finančným orgánom a súdom na to, aby svoje závery odôvodnili tým, že každú faktúru je možné technicky vyhotoviť. Dôsledkom takýchto záverov je to, že osoba, ktorá má riadne vedené účtovníctvo*

a na základe faktúry preukázateľne po zaplatení nadobudla tovar je označovaná za osobu, ktorá neunesla dôkazné bremeno. Na druhej strane, osoba ktorá neodviedla daň sa svojej daňovej povinnosti zbaví zatajením alebo zahodením účtovníctva, zbavením sa firmy a pod.».

K faktúre predloženej v správnom konaní sťažovateľ zdôrazňuje, že „colné orgány nepreukázali, že túto faktúru nevystavila obchodná spoločnosť a ani nepreukázali, že predmetný tovar nebol dodaný touto obchodnou spoločnosťou. Sťažovateľ nadobudol tovar od obchodnej spoločnosti, ktorá mala všetky povolenia na obchodovanie, bola riadne zaregistrovaná. Nebolo preukázané, že listiny predložené sťažovateľom neboli vystavené touto obchodnou spoločnosťou. Preukázanie týchto skutočností dôkazne zaťažuje správny orgán, ktorý musí preukázať, že faktúra nebola vystavená touto spoločnosťou a že tovar nebol reálne dodaný. Nepreukázanie týchto skutočností, dôkazne nezaťažuje sťažovateľa ale naopak, jeho riadne vedená evidencia a splnenie si daňových povinností je dôkazom o tom, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], vystavila faktúru na základe ktorej sa uskutočnilo aj dodanie tovaru, ktorý bol zaistený. Listiny predložené sťažovateľom sú dôkazom použiteľným vo vzťahu k tejto obchodnej spoločnosti, ak by popierala tieto skutočnosti a argumentovala by tým, že nemá účtovníctvo. Sťažovateľ preto zotrváva na tom, že rozhodnutia správnych orgánov sú postavené na domnienkach a konštrukciách.“.

V nadväznosti na citované sťažovateľ opakuje, že „nebol v obchodnom vzťahu so spoločnosťou [REDAKOVANÉ], a preto dôkazne ho nezaťažuje to, či obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] predávala tovar [REDAKOVANÉ]. Navyše Colný úrad ani nemá dôkaz o tom, že by [REDAKOVANÉ] predložilo alebo tvrdilo, že tento tovar nadobudlo od obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]. To, čo je alebo nie je uvedené na obale, nevyvracia rozhodujúcu skutočnosť, t. j. že tovar sťažovateľ nadobudol od obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], o čom predložil dôkaz, ktorý ukladá zákon.“.

Sťažovateľ poukazuje i na skutočnosť, že „colné orgány ani nezabezpečili to, aby pre objektívne posúdenie veci odovzdali vzorku účastníkovi konania, aby si záver mohol overiť“.

Podľa sťažovateľa „všetky tieto skutočnosti svedčia o tom, že colné orgány nevykonávajú dokazovanie v súlade so zákonom, vydali rozhodnutie o prepadnutí napriek tomu, že sťažovateľ predložil zákonom určený dôkaz, ktorým preukázal pôvod aj nadobudnutie tovaru. Namiesto toho, aby rozhodnutie o zabezpečení zrušili, rozhodli o prepadnutí tovaru aj keď neexistoval jediný dôkaz na takýto postup. Colné orgány, z postupu aj zo záverov to vyplýva, rozhodnutie o zabezpečení vnímajú ako podklad na vydanie rozhodnutia o prepadnutí a nie ako prostriedok, ktorý až do rozhodnutia v merite veci má predbežne zamedziť nakladaniu s tovarom...“.

7. Prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil sťažovateľ listom z 27. januára 2017 ústavnému súdu súhlas s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a neustrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V predloženej sťažnosti formuluje sťažovateľ viacero čiastkových námietok, ktoré sa dotýkajú právnych záverov najvyššieho súdu o dostatočnosti skutkového stavu zisteného žalovanými daňovými orgánmi, o preskúmateľnosti napadnutých daňových rozhodnutí, ale aj o prítomnosti väd v konaní (predovšetkým) správcu dane, ktoré v konečnom dôsledku mohli mať vplyv na zákonnosť žalovaného rozhodnutia finančného riaditeľstva. Takto sa charakter sťažnostnej argumentácie dotýka samotnej podstaty a účelu správneho súdnictva v právnom štáte. Sťažovateľ v podstate namieta, že najvyšší súd neučinil zadosť svojej úlohe odvolacieho súdu v konaní o žalobe proti právoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu.

Z pohľadu metodologického uchopenia predmetu konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd neopomenul, že sťažovateľ kritizuje aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu tvrdiac, že *„rozsudok Najvyššieho súdu nekorešponduje s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu... je založený na rozhodnutiach správnych orgánov, ktoré formalisticky, ľubovoľne (arbitrárne) bez toho, aby mal ich výrok rozumný základ v obsahu spisu a poskytol rozumné vysvetlenie toho, čo sa medzi sťažovateľom a správnyimi orgánmi skutočne odohralo“*. Pre ústavný súd je podstatné venovať sa najprv práve tejto sťažnostnej námietke. Totiž za predpokladu, že v rámci prieskumu žalovaného rozsudku najvyššieho súdu dospeje k záveru o nedostatočnosti jeho odôvodnenia, potom musí rešpektovať požiadavku minimalizácie vlastných zásahov do rozhodovacej činnosti iných orgánov verejnej moci (teda aj súdov), lebo nedostatočné odôvodnenie svojou

podstatou vytvára prirodzenú prekážku pre vecné posúdenie ďalších sťažnostných námietok týkajúcich sa právnych záverov najvyššieho súdu, ktoré mal tento v odôvodnení svojho rozsudku vysvetliť.

1. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku; m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej (m. m. III. ÚS 36/2010).

Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premis došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 Občianskeho súdneho poriadku; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07 a III. ÚS 332/09).

Ústavný súd vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy konštantne zdôrazňuje, že toto právo zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, poukazujúc pritom aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), podľa ktorej právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (rozsudok ESLP vo veci Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, m. m. pozri tiež rozsudok ESLP vo veci Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, Annuaire, č. 303-B).

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

Pri ustáľovaní požiadaviek na kvalitu odôvodnenia rozsudku všeobecného súdu nemožno v prípade rozhodovania v rámci správneho súdnictva (piata časť Občianskeho súdneho poriadku) ignorovať ani zásadnú požiadavku, a to aby súd v tomto rozhodovacom procese preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a postupu, ktorý predchádzal vydaniu takého rozhodnutia, len v medziach podanej správnej žaloby. Z hľadiska odôvodnenia rozsudku správneho súdu to potom znamená, že je povinný vysporiadať sa so žalobnými dôvodmi explicitne formulovanými žalobcom.

Sťažovateľov prípad je navyše špecifický tým, že na prvom stupni súdnej sústavy krajský súd jeho žalobe vyhovel. Následne najvyšší súd na základe odvolania žalovaného zmenil prvostupňový rozsudok krajského súdu tak, že žalobu zamietol. Prvoradou úlohou najvyššieho súdu bolo vysporiadať sa s tými žalobnými dôvodmi, ktoré súc viazaný odvolacími dôvodmi žalovaného vyhodnotil v porovnaní s krajským súdom opačne. Len splnením tejto požiadavky bolo možné urobiť zadosť ústavnoprávnym požiadavkám na kvalitu odôvodnenia rozsudku všeobecného súdu v správnom súdnictve, pretože iba takýmto spôsobom sa sťažovateľ mohol zo zmeňujúceho rozsudku, ktorým sa konanie právoplatne končí, zrozumiteľne dozvedieť príčiny nedôvodnosti jeho žalobných námietok, ktorými je všeobecný súd v správnom súdnictve viazaný.

1.1 Z príloh k sťažnosti ústavný súd zistil, že jedným zo žalobných dôvodov bola argumentácia založená na nezákonnosti zápisnice o podaní vysvetlenia, ktorú na základe dožiadania správcu dane spísal Colný úrad Bratislava s konateľom spoločnosti [REDACTED] a ktorú potom správca dane použil na účel vykonania listinného dôkazu. Sťažovateľ výslovne v žalobe namieta, že „*tento dôkaz bol obstaraný účelovo... bez toho, aby sa k nemu mohol vyjadriť prípadne navrhnúť ďalšie dôkazy*“.

Krajský súd na uvedený žalobný dôvod reagoval tak, že sa stotožnil „*s námietkou, že boli porušené zásady spravodlivého procesu, ak správne orgány neumožnili žalobcovi vyjadriť sa k všetkým podkladom a zisteniam ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutí, vrátane výsledkov dokazovania v spoločnosti [REDACTED]... čím mu odňali právo zakotvené v § 15 ods. 5 písmena d), f) zákona a v žiadnom prípade nemožno súhlasiť s argumentáciou žalovaného, že mu žiadna zákonná norma neukladá povinnosť predkladať v priebehu konania výsledky dokazovania, pretože sa s nimi môže účastník konania oboznámiť nahliadnutím do spisového materiálu, resp. že závery dokazovania sú konštatované v samotnom meritórnom rozhodnutí*“.

Žalovaný v odvolaní proti citovanému právnomu záveru krajského súdu argumentoval, že § 15 ZSDP obsahuje ustanovenia „*výlučne koncipované pre účely výkonu daňovej kontroly*“, pričom „*konštatovanie súdu, kde pri využití analógie ustanovení zákona č. 511/1992 Zb. o kontrole na konanie o zabezpečení/prepadnutí tovaru využíva zásadu súčinnosti s daňovým subjektom, považuje žalovaný za nesprávne, resp. bez relevantnej výpovednej hodnoty*“. Podľa žalovaného „*použitie analógie vo verejnom práve bez výslovného splnomocnenia je neprípustné*“. V nadväznosti na to potom žalovaný opätovne tvrdil, že sťažovateľ „*bol oprávnený a taktiež mal možnosť hocikedy nahliadnuť do spisového materiálu a svojimi podnetmi reagovať na záznam výpovede zástupcu spoločnosti [REDACTED]*“, a taktiež zdôraznil, že sťažovateľ „*bol... účastníkom viacerých daňových konaní*“, a tak „*nie je... možné, aby... nevedel o existencii, resp. obsahu skutkových zisťovaní správcu dane...*“.

Najvyšší súd k analyzovanému odvolaciemu (i žalobnému) dôvodu nezaujal stanovisko pre sťažovateľa dostatočne zrozumiteľné. Iba celkom všeobecne uzavrel, že „*správne orgány oboch stupňov neopreli svoje rozhodnutie na nepodložených domnienkach, ale právne závery rozhodnutia podložil konkrétnymi dôkazmi. Výpovedná hodnota dokladov predložených žalobcom bola spochybnená... Dôkazná povinnosť nie je na správcovi dane, ani na žalovanom, ale na žalobcovi. Colné orgány spochybnili dodanie tovaru daňovými subjektmi [REDAKOVANÉ]. žalovaný pri hodnotení dôkazov postupoval v medziach zákona a logického uvažovania...“.*

Podľa názoru ústavného súdu je odpoveď najvyššieho súdu na individualizovanú spornú otázku nedostatočná.

Z okolností dokazovania v predmetnom daňovom konaní zreteľne vyplýva, že výpoveď konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ] predstavovala podstatný (ak nie najdôležitejší) dôkazný faktor účinného spochybnenia daňových dokladov vystavených spoločnosťou [REDAKOVANÉ], ktorými sťažovateľ preukazoval spôsob nadobudnutia zabezpečeného tovaru, a tým sa pokúšal odstrániť pochybnosti o spôsobe nadobudnutia zabezpečeného tovaru tak, ako to vyžadoval v tom čase účinný § 14a ods. 3 ZSDP. Zákonnosť tohto dôkazu preto tvorila podstatnú súčasť dôkaznej opory skutkových záverov daňových orgánov konajúcich v sťažovateľovej veci, čo dokazuje odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia finančného riaditeľstva z 26. apríla 2012 (strana 5). Ak teda kvalitu zákonnosti predmetného dôkazu posúdil najvyšší súd v súlade s odvolaním žalovaného a súčasne opačne v porovnaní s posúdením krajského súdu, potom sťažovateľ ako žalobca legitímne očakával adresnú a dostatočne konkrétnu odpoveď na žalobný dôvod stelesnený práve v tejto námietke.

Ústavný súd nespochybňuje in abstracto formulovaný postulát rekapitulovaný vo veci sp. zn. II. ÚS 205/2015 formou odkazu na judikatúru Najvyššieho správneho súdu Českej republiky pochádzajúcu z obdobného právneho prostredia, podľa ktorej „*existence účetních dokladů, tj. příjmových dokladů či faktur, byť formálně bezvadných, sama o sobě zpravidla ještě neprokazuje, že se operace, která je jejich předmětem, opravdu uskutečnila (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2006, čj. 7 Afs 132/2004-99, ze dne*

31. 12. 2008, čj. 8 Afs 54/2008-68). *Správce daně proto může vyjádřit důvodné pochybnosti o věrohodnosti, průkaznosti, správnosti či úplnosti účetnictví a jiných povinných záznamů. V tomto ohledu správce daně podle § 31 odst. 8 písm. c) daňového řádu tíží důkazní břemeno, a to právě ve vztahu k prokázání důvodnosti jeho pochyb. Správce daně není povinen prokázat, že údaje o určitém účetním případě jsou v účetnictví daňového subjektu zaznamenány v rozporu se skutečností, je však povinen prokázat, že o souladu účetnictví se skutečností existují vážné a důvodné pochyby. Správce daně proto musí identifikovat konkrétní skutečnosti, na jejichž základě lze mít pochybnosti o věrohodnosti, úplnosti, průkaznosti nebo správnosti účetnictví...*“ (rozsudok sp. zn. 8 Afs 40/2011 z 27. januára 2012).

Citovaný právny názor, s ktorým sa ústavný súd plne stotožňuje, však musí nájsť náležitý odraz aj na úrovni odôvodnenia rozsudku súdu v správnom súdnictve, a to práve vo väzbe na dispozičný princíp prejavujúci sa vo viazanosti súdu žalobnými dôvodmi. Inými slovami, ak žalobca dostatočne konkrétne atakuje zákonnosť vykonania dôkazov ťažiskového významu pre daňovú vec, potom sa súd v správnom súdnictve musí s takouto námietkou náležite vysporiadať, pretože zákonnosť obstarania a vykonania dôkazu je rozhodujúcim determinantom jeho použiteľnosti v daňovom konaní. V žiadnom prípade tu nemôže postačovať všeobecné konštatovanie o správnosti hodnotenia dôkazov správnymi orgánmi a o účinnom spochybnení žalobcom predkladaných dôkazov.

V sťažovateľovej veci najvyšší súd neučinil formulovanej požiadavke na kvalitu odôvodnenia jeho rozsudku zadosť, preto v tomto aspekte jeho rozsudok nevyhovuje požiadavkám plynúcim zo základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, ba ani požiadavkám zaručeným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1.2 Podstatným obsahom žalobných dôvodov, ktorými je súd v správnom súdnictve pri prieskume zákonnosti žalobou napadnutého administratívneho rozhodnutia viazaný, bolo v sťažovateľovom prípade aj tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave daňovými orgánmi konajúcimi v jeho veci. Sťažovateľ v žalobe namietal predovšetkým vyhodnotenie

dôkaznej sily a významu dôkazných prostriedkov ním v daňovom konaní predkladaných (faktúr, dodacích listov, navrhovanej kontroly účtovníctva) a dôkazov zaobstaraných a následne vykonaných daňovými orgánmi. Takto sťažovateľ v podstate kritizoval hodnotenie dôkazov.

Ústavný súd neopomína, že súd v správnom súdnictve musí vychádzať zo skutkového stavu zisteného správnym orgánom, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), no nestráca zo zreteľa ani povinnosť správneho súdu preskúmať kvalitu zistenia skutkového stavu žalovaným správnym orgánom. Inými slovami, správny súd zásadne nesmie suplovať dôkaznú aktivitu verejnej správy ani nahrádzať skutkové závery správnych orgánov vlastnými závermi (s výnimkou prípadov tzv. plnej jurisdikcie), no v záujme naplnenia účelu správneho súdnictva (ochrana subjektívnych práv žalobcu) mu nemožno brániť v prieskume kvality zistenia skutkového stavu. Táto požiadavka nepochybne zahŕňa aj možnosť preskúmať, či pri hodnotení dôkazov v správnom konaní správne orgány neporušili zásadu voľného hodnotenia dôkazov tvoriacu v konečnom dôsledku podstatný determinant zákonnosti administratívneho konania a rozhodnutia, ktorým je zavŕšené.

V načrtnutých reláciách ústavný súd neopomenul, že sťažovateľ vo svojej žalobe podrobne argumentoval v prospech záveru o nesprávnom vyhodnotení faktúr vystavených spoločnosťou [REDAKOVANÉ] v napätí s vyjadrením konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ] (kritériá zákonnosti i závažnosti týchto dôkazov). Rovnako namietal aj hodnotenie daňových dokladov vystavených [REDAKOVANÉ] na podklade konfrontácie s odpoveďou Colnej správy Českej republiky. Napokon (znovu celkom adresne) podrobil kritike expertízne skúmanie odobratých vzoriek, keď na podklade konkrétnych tvrdení naznačil eventualitu ich účelovej zámery.

Úlohou ústavného súdu pri rozhodovaní o (ne)dostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nie je posúdiť dôvodnosť žalobných námietok. Musí však dospieť k jednoznačnému záveru, či sa najvyšší súd v odôvodnení svojho zmeňujúceho rozsudku zodpovedajúcim spôsobom zaoberal bodmi sťažovateľovej žaloby.

To je totiž rozhodujúca povinnosť súdu v správnom súdnictve, podmieňujúca okrem iného aj ústavnú akceptovateľnosť rozhodnutia správneho súdu o merite žaloby.

Krajský súd vyhodnotil žalobné námietky sťažovateľa ako dôvodné bez bližšieho vysvetlenia, na čo finančné riaditeľstvo v odvolaní reagovalo na body sťažovateľovej žaloby podrobnou protiargumentáciou. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku len konštatoval, že „colné orgány spochybnili dodanie tovaru daňovými subjektmi [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Na preukázanie tvrdení žalobcu nestačí len preukázanie samotného daňového dokladu ako takého, ale aj reálne dodanie parametricky zhodného tabaku.“

Citovaný záver najvyššieho súdu nedáva odpoveď na konkrétne formulované dôvody sťažovateľovej žaloby založené na spoločnej platforme namietaného nedostatočne zisteného skutkového stavu, ale aj väd, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia v žalovanej daňovej veci. Najvyšší súd nevysvetlil, prečo sa stotožnil so záverom daňových orgánov o účinnom spochybnení daňových dokladov predkladaných sťažovateľom, hoci sťažovateľ v žalobe zdôvodňoval, prečo správcom dane zaobstarané a vykonané dôkazy nemôžu obstať v konfrontácii s ním produkovanými dôkazmi. Najvyšší súd taktiež nevysvetlil, prečo považoval za správny skutkový záver daňových orgánov o spochybnení reálnosti dodania tabaku oslobodeného od spotrebnej dane, hoci sťažovateľ v žalobe konkrétne dôvodil v prospech zmätočnosti expertíznych záverov s ohľadom na možnosť zámény odobratých vzoriek.

V dôsledku opísaných nedostatkov je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu ústavne pochybný, pretože z neho nemožno identifikovať dôvody, pre ktoré najvyšší súd žalobné námietky sťažovateľa vyhodnotil ako nedôvodné.

1.3 Ústavný súd na podklade identifikovaných nedostatkov prijal záver, podľa ktorého najvyšší súd odôvodnením svojho rozsudku nenaplnil požiadavky plynúce zo základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu ani z jeho práva na spravodlivé súdne konanie, pretože neposkytol zrozumiteľné a dostatočne objasňujúce odpovede na dôvody

prednesené sťažovateľom v jeho žalobe, ktorými je súd v správnom súdnictve viazaný. Keďže dospel k záveru o dôvodnosti sťažovateľových námietok, vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu (bod 1 výroku tohto nálezu).

2. Odôvodnenie predloženej sťažnosti obsahuje aj ďalšie námietky koncentrujúce pozornosť predovšetkým na spôsob vyhodnotenia dôkazov vykonaných v daňovom konaní. Sťažovateľ atakuje vypovedaciu hodnotu vysvetlenia podaného konateľom spoločnosti ■■■■■, vypovedaciu hodnotu zistenia, že subjekt ■■■■■ „nie je zaevidovaný v nejakej evidencii v ČR“, no rozporuje aj právny záver, podľa ktorého „nepreukázal reálnosť uskutočneného zdaniteľného obchodu“, v nadväznosti na všeobecné poznatky o rozdelení dôkazného bremena v daňovom konaní.

Rozsudok najvyššieho súdu je ústavne neakceptovateľný pre jeho nedostatočné odôvodnenie. Najvyšší súd v ňom podrobne, adresne a zrozumiteľne nevysvetlil, aký je jeho postoj k individuálnym dôvodom sťažovateľovej žaloby. To je dôvod jeho rozporu s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Konštatovaná vada však súčasne znemožňuje ústavnému súdu posúdiť, či najvyšší súd pri rozhodovaní o odvolaní finančného riaditeľstva zaujal ku skutočnostiam namietaným sťažovateľom ústavne konformný postoj. Ak sa konajúci správny súd v odôvodnení svojho meritórneho rozhodnutia nevysporiada so zrozumiteľne formulovanými žalobnými dôvodmi, potom je daná objektívna prekážka pre záver o tom, či ich vyhodnotil a posúdil v súlade alebo v rozpore s požiadavkami plynúcimi zo základných práv sťažovateľa. Ústavný súd je z uvedených dôvodov toho názoru, že predmetné námietky sťažovateľa sú v reálnych procesných súradniciach nedôvodné. Ústavnú konformitu ich posúdenia najvyšším súdom bude možné konštatovať alebo relevantne vyvrátiť až po tom, ako sa s nimi najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku riadne vysporiada.

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy

Sťažovateľ v petite sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), navrhol vysloviť aj porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Túto časť meritórneho návrhu zdôvodnil tvrdením, podľa ktorého *„bol zbavený vlastníctva k veci, ktorú nadobudol do svojho vlastníctva v súlade so zákonom“*.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok...

Ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru výlučne na podklade nedostatočného odôvodnenia zmeňujúceho rozsudku najvyššieho súdu. Po vrátení veci najvyššiemu súdu bude potrebné, aby o odvolaní finančného riaditeľstva znovu rozhodol rešpektujúc súčasne viazanosť žalobnými dôvodmi sťažovateľa, ktorá sa musí prejavíť aj v podobe odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu o podanom odvolaní. Až následné posúdenie ústavnej akceptovateľnosti prípadných meritórnych právnych záverov najvyššieho súdu umožňuje dospieť k definitívnemu záveru o tom, či bol sťažovateľ zbavený svojho vlastníckeho práva v rozpore s ústavou.

V súčasnej situácii práve charakter nedostatkov napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nepreukazuje porušenie základného práva hmotnej povahy. Konštatovanie takého porušenia by znamenalo prejudikciu skutkových a právnych záverov v konaní o žalobe sťažovateľa, čo ústavnému súdu v aktuálnom procesnom stave neprislúcha. Preto sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy nemožno vyhovieť (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie, bolo namieste využitie právomoci podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a zrušenie sťažnosťou atakovaného rozsudku najvyššieho súdu (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Po vrátení veci bude potrebné, aby najvyšší súd rozhodol o podanom odvolaní finančného riaditeľstva opätovne (§ 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok), pričom sa s odvolacími námietkami vysporiada jednotlivo a súčasne tak, aby sa sťažovateľ v prípade negatívneho rozhodnutia o jeho žalobe dozvedel príčiny nedôvodnosti individuálnych žalobných bodov. Najvyšší súd aj ako odvolací súd v správnom súdnictve je povinný rešpektovať zásadu viazanosti žalobnými bodmi. To znamená, že fakt podania odvolania žalovaným ho v prípade meritórneho (nie procesného) rozhodnutia nezbavuje povinnosti dôkladne sa vysporiadať so žalobnými dôvodmi.

IV.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ v sťažnostnom petite navrhol priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,73 €, a to za dva úkony právnej služby spolu s režijným paušálom a daňou z pridanej hodnoty (20 %).

Ústavný súd vzhľadom na výsledok meritórneho prerokovania sťažnosti považoval za potrebné priznať sťažovateľovi náhradu trov konania za dva úkony právnej služby poskytnutej jeho právnym zástupcom, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, ako aj za písomné podanie – sťažnosť.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Úkony právnej služby boli vykonané v roku 2015. Základná tarifa podľa § 11 ods. 3 vyhlášky je 1/6 z výpočtového základu (§ 1 ods. 3 vyhlášky, t. j. zo sumy 839 € pre úkony v roku 2015), čo predstavuje za jeden úkon v roku 2015 odmenu v sume 139,83 € a k tomu režijný paušál za jeden úkon v sume 8,39 €.

Náhrada trov právneho zastúpenia vo vzťahu k prevzatiu a príprave zastúpenia sťažovateľa, ako aj k podaniu sťažnosti predstavuje 279,66 €. K tomu bolo potrebné pripočítať dvakrát režijný paušál, t. j. 16,78 €. Z výpočtu uplatnených trov právneho zastúpenia obsiahnutého v návrhu na začatie konania vyplýva, že sťažovateľ vyčíslené trovy zvýšil o 20 % dane z pridanej hodnoty. K sťažnosti však nepripojil žiaden relevantný dôkaz o tom, že jeho právny zástupca je registrovaný pre daň z pridanej hodnoty. V tejto časti preto ústavný súd náhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľovi nepriznal.

Sťažovateľ má teda nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44 € (bod 3 výroku tohto nálezu), ktoré je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2017